

GŁOS NARODU

NR. 444. — ROK XXVI.

KRAKÓW, PONIEDZIAŁEK D. 11. WRZESNIA 1916 R.

WYDANIE WIECZORNE.

CENA ZA OGŁOSZENIA (INSERTY):

Za jeden wiersz petiowy lub jego miejsce K. —12
Za wiersz petiowy układ liczb. lub tabelar. —60
Nadesłane za wiersz peti. lub jego miejsce „ —60
Nekrologi i zawiadomienia od wiersza peti. „ 1—
Komunikaty pryw. po kronice od wiersza peti. „ 1—
Załączniki, prospekty i cyrkularze, broszurki i t. p. dla zamieszcowych prenumeratorów dla miejscowych prenumeratorów dziennika „ 1—
Przy kilkarazowym zamieszczeniu insertu, nadesłanego itp. udziela Administracja odpowiedniego rabatu.

PRENUMERATA „GŁOSU NARODU“ WYNOŚI W KRAKOWIE W ADMINISTRACJI:

MIESIĘCZNIE K. 3-80. KWART. K. 11— POŁROCZ. K. 21— ROCZNIE K. 40—
Za odnośnienie do domu w Krakowie, lub za przesyłkę pocztową do Austro-Węgier, Niemiec i Królestwa Polskiego dolicza się po 60 hal. miesięcznie. — Cena Nru wynosi w Krakowie: Wydanie poranne 12 hal. Wydanie wieczorne 8 hal. Na prowincyi: Wydanie całodzienne 16 hal.

ZAMAWIAĆ DZIENNIK MOŻNA:

Przez urzędy pocztowe, Agencje dzienników, lub też wprost w Administracji „Głosu Narodu“ w Krakowie.

WPLĄTY MOŻNA USKUTECZNIAC:

1) Przez Poczтовую Kasę Oszczędności Nr 23.993
2) Przez Filie Banku Krajowego w Krakowie na rachunek bieżący Wydawnictwa „Głosu Narodu“
3) Przekazem pocztowym pod adresem Administracji „Głosu Narodu“ w Krakowie, ul. św. Tomasza 1. 30.

ADRES REDAKCYI I ADMINISTRACJI: KRAKÓW, ULICA SW. TOMASZA L. 35.

TEL. REDAKCYI 190. — ADMIN. I DRUKARNI 3344. — TELEGR.: „GŁOS NARODU“ KRAKÓW.

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, 11 września.

Urzędowo ogłaszają 11 września:

Wschodni teren.

Front przeciw Rumunii: Na północ od Orsovy oddziały nasze wykonały kilka nieprzyjacielskich ataków. Na zachód od zagłębia Gyergyó i Csik został nasz front nieco cofnięty.

Front generała kawalerii arcyks. Karola: Silniejsze nieprzyjacielskie ataki na północ od doliny Złotej Bystrzycy i pod Rafajłową były bezskuteczne. Zresztą nie było wydarzeń.

Front generała marszałka polnego ks. bawarskiego: Nad dolnym Stochodem powtórzył nieprzyjaciel swoje gwałtowne ataki, które w ogniu zaporowym artylerji lub też przed naszymi rowami załamały się. Na reszcie frontu położenie niezmiennione.

Włoski teren.

Na froncie między doliną Adygi a Astachu rozwinęli Włosi żywszą działalność; nasze stanowiska na wzgórzach w tym obrębie stały wczoraj pod silnym ogniem artylerji i minowym. W odcinku Monte Spil-Monte Testo odparto ataki kilku nieprzyjacielskich batalionów. Kolo Pasubio wtargnął nieprzyjaciel w dwóch miejscach w nasze linie. Kontrataki wyrzuciły go natychmiast z powrotem. 68 jeńców pozostało w naszych rękach. Także na Monte Majo rozbił się nieprzyjacielski atak. Na reszcie frontu południowo-zachodniego trwała dalej walka działowa w wielu odcinkach, po większej części była miernej sily.

Południowo-wschodni teren.

Nad Vojszą nie było wydarzeń.

Zastępca szefa sztabu generalnego von Hoefer, mpp.

W Bukowinie i Galicyi.

Sprawozdawca „Morgen Ztg“ donosi z frontu rosyjskiego za pozwoleniem kwatery prasowej pod datą dnia 10 b. m.:

Rosyanie po przysięgnięciu się onegdaj na obszar na zachód od doliny Cibo, atakowali tam wczoraj gwałtownie. Podejmowali oni na północ od góry Capul silne ataki z obszaru Starej Wipezyny i Starej Obczyzny, przeciw szczytowi i stokom na granicy węgierskiej, zajętej przez wojska sprzymierzone. Nie osiągli oni jednak żadnego sukcesu. We wschodniej Galicyi między Dniestrem a Złotą Lipą przerwa w walkach nie była zakłócona. Po drobnych z początku sukcesach terenowych kolo Horozanki i na wschód od Halicza wzmocnili Rosyanie siłę swych uderzeń, by w końcu móc wreszcie wykonać zapowiadane od trzech miesięcy przełamanie frontu. Mimo jednak wielkiego nakładu sił ponieśli tutaj Rosyanie bardzo wielkie ofiary bez osiągnięcia zamierzonego celu. Nie udało im się, mimo wycieńczenia, zająć Halicza, ani posunąć się naprzód kolo Brzeżan lub przekroczyć Złotą Lipę. Małe wzięcie frontu wojsk sprzymierzonych kosztowało ich olbrzymią liczbę ofiar, na jednym bowiem tylko odcinku szerokim niecałe 50 km. obliczono 20 do 25.000 zabitych.

Komunikat rosyjski.

Wiedeń. (Kor. B.) Z kwatery prasowej donoszą. — Komunikat rosyjski z dnia 9 bm. popołudniu. Nad rzeką Narajówką i w kierunku Halicza, zostały odrzucone naszym ogniem kontrataki Niemców i Turków. W okolicy tej toczą się gwałtowne walki. W Karpatach lesistych zajęły nasze wojska na południe od Baranowa szereg wzgórz, biorąc przytem 500 jeńców, pięć karabinów maszynowych, jedną, zdolną do użytku baterję górską i wiele dział, które nieprzyjaciel rzucił do wozów.

Na morzu Czarnem ostrzeliwały dwie nasze łodzie torpedowe bułgarski port Balczyk i zatopily 21 barkę ze zborem. Nieprzyjacielscy lotnicy atakowali łodzie, lecz bez skutku.

Król bułgarski w Berlinie.

Frankfurt n. M. (B. Kor.) Berliński telegram „Frankf. Ztg.“ podaje: Odwiedziny cara bułgarskiego u cesarza niemieckiego w wielkiej głównej kwaterze, są nowym najwyższym wyrazem ścisłego trwałego sojuszu. Według oficjalnych doniesień, odwiedziny pozostają w związku z naradą obu monarchów, której przedmiot stanowią wydarzenia ostatnich tygodni, przyłączenie się Rumunii do wojny, energiczne i skuteczne wystąpienie Bułgarów w ścisłym związku z wojskami niemieckimi, i niejedna jeszcze kwestya Bałkanu, odnośnie do chwilowej sytuacji, a raczej może jeszcze więcej ze względu na przyszły rozwój. Specjalne jednak kwestye konkretne, wymagające chwilowego rozwiązania, nie tworzą podstawy tych odwiedzin.

Pełnomocnictwa dla Wilsona

Waszyngton. (B. Kor.) Telegram iskrowy zastępcy Biura Wolffa: Komisya obu Izb Kongresu przyjęła ustawę o ochronie państwa, z wszystkimi dodatkami, upoważniającymi prezydenta do zarządzeń odwetowych, wobec zakłócenia handlu amerykańskiego, z wyjątkiem wniosku dodatkowego Phelana, wyrażającego obawy o wielkie represalia w obcych krajach wobec Amerykanów z powodu zarządzeń odwetowych.

Wniosek dodatkowy Thomasa, który podobnie jak wszystkie inne wnioski dodatkowe, z wyjątkiem wniosku Phelana, uzyskał zgodę departamentu stanu. Upoważnia on prezydenta do użycia sił zbrojnych narodu, jeżeliby to było koniecznym do przeprowadzenia jego zarządzeń.

Na Bałkanie.

Kopenhaga. (Tel. pryw.) Jak donoszą dzienniki tujejsze, w kołach rządowych rosyjskich rozważa się myśl, wyznaczenia na cały Bałkan jednego naczelnego dowódcy, którym miałyby być generał rosyjski. Z jednej strony domagają się odkomenderowania kogoś, kto by prowadził walkę systemem Brusilowa, t. j. bezwzględna ofensywa, z jak największym nakładem materiału ludzkiego. Z drugiej strony podnoszą się głosy, że pożądanym byłby dowódcą ogólny w szafowaniu żołnierzami. Za argument na konieczność takiego naczelnego dowództwa służy pogląd, iż wobec współdziałania Rumunii, koniecznym jest energiczniejsze ujęcie władzy wojskowej na Bałkanie w jedną rękę.

Lugano. (Tel. pryw.) „Stampa“ donosi, że w ministerstwie spraw zagranicznych w Rzymie odbyły się ważne konferencje między prezydentem gabinetu Bosellin, a ministrem spraw zagranicznych Sonninem. W toku rozmowy zjawil się sekretarz stanu dla spraw amunicji, generał d'Aloglio oraz francuski ambasador, Barrere. Ten ostatni odjechał nazajutrz po tych konferencjach do Paryża. W ministerstwie spraw zagranicznych omawia się mające nadejść ważne wydarzenia, których treścią ma być współdziałanie Włoch z koalicją na terenie bałkańskim.

Lugano. (Tel. pryw.) Do „Secolo“ telegrafują z Salonik, że wojsko Sarrailla, które znajduje się w wybornej formie, podejmuje ofensywę, gdy okoliczności na to pozwolą, lecz nie da się sprowokować przez Niemców i Bułgarów do przedwczesnych ataków. Opinia włoska powinna jeszcze mieć trochę cierpliwości. Należy zważyć, jak olbrzymie trudności jakie trzeba przezwyciężyć przy budowie dróg i kolei. Od ostatniej ofensywy bułgarsko-niemieckiej trzeba było nawet zmienić cały system aprowiacji i dowozu amunicji. Koordynacja sił, mających współdziałać, jest bardzo trudną, a wreszcie w Grecyi jest obecnie porażka. Wojska włoskie zajęły wyznaczoną im bardzo ważną pozycję, są w usposobieniu wybornem, stan ich zdrowia dobry.

Ustąpienie Sarrailla.

Bazylea. (T. pryw.) Niewyraźna wzmianka prasy francuskiej o sytuacji w Salonikach, daje wrażenie, że Sarraill ustąpił ze stanowiska naczelnego wodza armii salonickiej, lub że ustąpienie jego w najbliższym czasie nastąpi. Na następcę Sarrailla, jak wspomina „Oeuvre“ upatrzyli już już generał Gouraud. Na razie nie można przewidzieć, czy ustąpienie Sarrailla będzie miało charakter dobrowolnej dymisji, czy też to będzie przymusowe usunięcie.

W Grecyi.

Venizelos.

Lugano. (Tel. pryw.) Do „Popolo d'Italia“ donoszą z Aten, że między królem Konstantynem, a Venizelosem doszło do porozumienia. Obaj mieli zgodzić się na to, że obecna sytuacja uniemożliwia Grecyi udział w wojnie.

Amsterdam. (Tel. pryw.) „Tijd“ otrzymuje z Londynu depezę o wiadomościach z Grecyi, jakie tam nadchodzi. W kołach dyplomatycznych uważają interwencję Grecyi za konieczną i niuniklioną. Słychać, że Venizelos ma być zamianowany ministrem wojny. Na życzenie króla rozpoczął już Venizelos informować się o aktach bieżących dyplomatycznych, z pomocą jeneralnego sekretarza ministerstwa. Do gabinetu, który ma uleść rekonstrukcyi, będzie należał także Skuludis. Zaimis traktuje tymczasem z koalicją o warunki ugody o ewentualne wkroczenie Grecyi w wojnę. Prasa Venizelosa zapewnia, że koalicja da Grecyi, za interwencję, takie same wynagrodzenie, jak obiecywała przed laty dwoma, gdy ubiegała się o pomoc Greków po raz pierwszy.

Wyjazd uchodźców.

Lugano. (B. Kor.) „Agencja Radio“ donosi z Aten, że rząd grecki przygotował na ostatni czwartek, g. 5 popołudniu, w porcie Pireus parowiec „Margarita“ dla wszystkich wydalonych, albo dobrowolnie wyjeżdżających znajdowali się także wydaleni z Janiny niemieccy poddani, jakoteż kobiety i dzieci.

Wojna z Rumunią.

Rumuni w Kronsztadzie.

Berno szwajc. (T. pryw.) „Temps“ przedstawia wejście Rumunów do Kronsztadu na podstawie opisów, jakie zamieszczają dzienniki rumuńskie. Piszą one: Nasi uciemienieni rodacy dali nam znać jeszcze 28. sierpnia, że w Kronsztadzie nie natrafimy na opór zbrojny. Wojska nasze rozpoczęły działanie zaraz po wypowiedzeniu wojny i zaskoczyły węgierskie stráže graniczne. We środę z rana ukazały się nasze szeregi pod Kronsztadem.

Pułkownik Calcinar posłał ku miastu silne patrole. Według doniesień naszej służby wywiadowczej, miasto zostało opróżnione z wojska. Żołnierze nasi weszli do Kronsztadu. Pułkownik Calcinar ogłosił, że wszyscy kupecy mają otworzyć sklepy, pod karą śmierci. Na wszystkich rogach ulic ustawiono karabiny maszynowe, aby zapobiedz rozruchom. Otwarto tylko część sklepów, gdyż wielu kupeców, między innymi także Rumuni, uciekło z miasta. Prefektem mianowano niejakiego Moldovana.

Zakazano używania języka węgierskiego, a niemiecki zezwolono. Po siódmej wieczorem sklepy mają być zamknięte. Na ulice wolno wychodzić tylko za specjalną legitymacją.

Plan wojenny Rosyi.

Genewa. (T. pryw.) Jak donosi „Matin“, Rosya zamierza pokierować swe wojska, które weszły do Rumunii, przez Reni, trzema drogami ku terytorium bułgarskiemu. Jest to powtórzenie planu rosyjskiego z roku 1877. Kolumny rosyjskie pójdą liniami: Galac—Czerwn—Czernowoda, Galac—Sylistrya, Galac—Dziurdzewo. Atak kieruje się przeciw Tracyi tureckiej.

W Dobrudży.

Sztockholm. (T. pryw.) W całej Dobrudży szaleje groźny bunt. Wypowiedzenie wojny przez Rumunię, stało się basłem do wybuchu tajonych prądów. Powstanie ogarnęło nie tylko dawne bułgarskie miejscowości, lecz rozszerza się także w całej starej Dobrudży, wszędzie tam, gdzie wciąż żyła nienawisć przeciw gospodarce Rumunii. Zarzewiem buntu była Sylistrya. Napływający z całego kraju tłum wieśniaków, niósł bułgarskie chorągwy. Wysłany pospiesznie jeden pułk żandarmerji dla stłumienia rewolucyi, przyjęli powstańcy strzałkami i w krótkim czasie rozpedzili. Buntownicy wzięli przytem 100 jeńców. Gdy wieść o tem zdarzeniu rozeszła się po całej Dobrudży wybuchły bunt w całym kraju. Jakie polityczne i wojskowe znaczenie mogą mieć te wypadki dla sytuacji wojennej, o tem nie dają jasnego obrazu dotychczasowe wiadomości.

Biuletyn bułgarski.

Sofia. (B. Kor.) Sprawozdanie sztabu generalnego z dn. 10 bm.:

Front rumuński: Wzdłuż Dunaju spokój. W Dobrudży nasze posuwanie się naprzód trwa ze skutkiem i bez przerwy. Nieprzyjaciel bity i zdemoralizowany, znajduje się w pospiesznej ucieczce. Wobec potężnego uderzenia naprzód naszych wojsk, opróżnił on od dawna umocniony przyczółek mostowy Sylistrye. Nasze wojska zajęły bez walki przyczółek mostowy wczoraj g. 9 wieczorem. Podczas posuwania się ku Sylistryi nasze patrole kawalerji znalazły kolo Arabadzilar 4 ciężkie 15 cm. działa, które nieprzyjaciel porzucił kolo Sarsantar po walce dn. 6 bm. Na wybrzeżu spokój.

Front macedoński: Na całym froncie słaby ogień artylerji, miejscami ogień karabinowy i walki patroli. Wczoraj pułk żuawów, wzmocniony dwoma baterjami, usiłował posunąć się naprzód na południe od jeziora Ostrowa, jednakże wskutek kontrataku naszych wojsk cofnął się w bezładnej ucieczce, przyezem na placu bitwy pozostawil około 300 zabitych, wielką ilość karabinów i tomistrów, oraz inny materiał wojenny.

Wojna z Włochami.

Nowi dowódcy sił włoskich.

Rzym. (B. Kor.) Dziennik urzędowy ogłasza nominację generał-pomocznika Mambrettiego na dowódcę grupy wojsk. Prawdopodobnie gen. Mambretti przeznaczony jest do zastąpienia gen. Frugoniego, który dowodzi na północ od Gorycyi. Generał-pomocznik Piacentini w Walonie również zamianowany został komendantem grupy wojsk.

Nowe powołanie we Włoszech.

Rzym. (B. Kor.) Dziennik urzędowy ogłasza rozporządzenie ministerstwa wojny, powołujące rekrutów rocznika 1897, o ile ci dotychczas byli jeszcze czasowo

urlopowani, jakoteż niepowołanych jeszcze roczników 1882 do 1888, a to na dzień 21. bm.

Komunikaty włoskie.

Wiedeń. (B. Kor.) Z kwatery prasowej donoszą: Komunikat włoski z dnia 7. bm. Mimo niepomyślnej niepogody odbywają się ożywione działania artylerji w kotlinie Tesino (Grigno Brenty) na Cauriol w odcinku na wschód od Gorycyi i na płaskowzgórzu Krasu. U wyścia Felizon (Boite) usiłował jeden oddział nieprzyjacielski zająć nasze stanowiska na Punta del Forame lecz został rozbity naszym ogniem. Nieliczni rozbitki, pojmani w niewolę opowiadali o wielkich stratach nieprzyjaciela poniesionych w ostatnich dniach na tym odcinku.

Komunikat z dn. 8. bm.: W odcinku doliny Adygi odrzuciliśmy drobne ataki nieprzyjaciela, skierowane na nasze stanowiska na Monte Giove i na północ od doliny Serra. Z większymi siłami przedsięwziął nieprzyjaciel ataki na pozycje nasze na górze Civarona w dolinie Sugana. Po ostrym starciu cofnął się nieprzyjaciel zostawiając na placu wielu zabitych i liczny materiał wojskowy. W obszarze Tofana zajęli Alpiński silne stanowisko na stoku pierwszego wierzchołka. Na innych częściach frontu zwykły ogień działowy.

Włosi w północnym Epirze.

Frankfurt. (T. pryw.) Tamtejszy dziennik donosi z Berna szwajcarskiego: Agencja telegraficzna Radio podaje wiadomości z Santa Quaranta, o wkroczeniu wojsk włoskich do północnego Epiru. Obsadzili już one wszystkie wsie z tamtej strony Peperlinu, oraz pobudowały drogi, dla transportu artylerji i amunicji.

Nad Somną.

Berlin. (T. pryw.) „Lokalanzeiger“ omawia walki nad Somną. Dnia 6. i 7. września starcia przybrały szczególnie gwałtowny charakter. Nieprzyjaciel wprowadził w grę wszystkie siły, jakimi rozporządzał. Zysk jego na terenie był zupełnie mały. „Dla uspokojenia trwożnych umysłów — pisze „Lokalanz.“, należy donieść, że wszędzie znajdują się potrzebne rezerwy. Wiadomo, że nad Somną należy oczekiwać dalszych ataków. Patrole niemieckie stwierdziły, że Francuzi ściągają nad Somną z całego frontu rezerwy, które są gdzieindziej, jak sądzą, zbyt cenne.

Doniesienie Joffre'a

Wiedeń. (B. Kor.) Z kwatery prasowej donoszą: Komunikat francuski z dnia 8. bm. godz. 11. w nocy: na południe od Sommy pozwolił nam pomyslnie walki wtargnął do Verdandovillers, gdzie wzięliśmy 50 jeńców. Na całym froncie Sommy trwa ożywiona walka artylerji.

Na prawym brzegu Mozy przeprowadzili rano Niemcy kilka ataków na zdobyte przez nas stanowiska w okolicy Vaux, Chapitre i Chenois. W niektórych punktach udało się nieprzyjacielowi wtargnąć do naszych rowów, zaraz jednak został wyrzucony w silnym kontrataku, przyezem wzięliśmy około 100 jeńców i kilka karabinów maszynowych. Na południe od Thiaumont posuwamy się dalej, doszły żywy ogień działowy w odcinku Thiaumont i na drodze do fortu Vaux. W lesie Parroy odrzuciliśmy lekko atak nieprzyjaciela na jeden z naszych fortów. Na innych odcinkach zweyżajna walka działowa.

Wczoraj stacjonowano na froncie Sommy dwa nieprzyjacielskie katawece, trzeci zaś zmuszono do lądowania poza naszymi liniami. Trzy dalsze zostały poważnie uszkodzone. Dnia 5. bm. strącił podoficer Guynemer piętnasty aparat nieprzyjacielski w okolicy Ablaincourt.

Wojna w Afryce.

Londyn. (B. Kor.) Botha z naciskiem podniósł w jednej ze swych mów w Klerksdorpie, że generał Smuts obsadził już 3/4 części posiadłości Niemców, we wschodniej Afryce, łącznie z siecią kolejową, wskutek czego, zmniejszona ich sieć komunikacyjna wynosi teraz tylko 1000 mil. Chociaż już blizkim jest koniec akcyi nieprzyjacielskiej, okazuje się koniecznym, utrzymanie siły zbrojnej na dotychczasowej stopie, w którym to celu żąda się regularnych dopływów rezerw.

Następnie dał Botha wyraz swemu zapatrywaniu, że dla zupełnego ukończenia wojny, musi się również utrzymać dotychczasowy kontyngent wojsk zamorskich.

Wynurzenia swe zakończył: Lepiej jest prowadzić walki jeszcze przez dwa lata, aniżeli w przyszłości być zmuszonym do prowadzenia wojny przez lat dziesięć.

Wiadomości telegraficzne

„Głosu Narodu“ z dnia 11 września 1916 r.

Wybuch Etny.

Berno. (B. kor.) Pisma francuskie donoszą z Rzymu o nadzwyczaj gwałtownych wybuchach Etny. Główny krater miał się zaważyć. W prasie włoskiej nie jeszcze o tem nie podają.

